

Zespół Szkół w Grodzisku

17-315 Grodzisk, ul. 1 Maja 34

tel. 85 656 80 84, 85 656 80 11

NIP 544-14-09-850 REG. 052130512

PROGRAM WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNY ZESPOŁU SZKÓŁ W GRODZISKU

Program zatwierdzono na posiedzeniu Rady Pedagogicznej
w dniu 15.09.2023r.

DYREKTOR

mgr Barbara Beata Goławska

Program zaopiniowano pozytywnie na Radzie Rodziców
w dniu *29.09.2023r.*

*Przewodnicząca Rady Rodziców przy
Zespole Szkół w Grodzisku*

Agnieszka Derewnko

Grodzisk, 2023 r.

Nauczyciele Zespołu Szkół w Grodzisku budują z uczniami relacje oparte na zaufaniu, prowadzą rozmowę ucząc nawiązywania serdecznego kontaktu, sympatii, szacunku i tolerancji. Kształtują jednostki twórcze, kreatywne, zdolne do sterowania własnym rozwojem w szkole i poza nią. Nauczyciele pomagają uczniom lepiej rozumieć otaczający świat i zasadność własnych postaw, rozwijają umiejętności komunikacyjne, które umożliwiają dialog z innymi, wspierają rozwój indywidualny i społeczny ucznia, wskazują jak i gdzie szukać sposobów radzenia sobie z zagrożeniami związanymi zarówno z poszukiwaniem własnej tożsamości, jak i wzorcami do naśladowania.

I. Wprowadzenie

Treści programu wychowawczo-profilaktycznego wynikają z przepisów Ustawy Prawo Oświatowe oraz z treści podstawy programowej kształcenia ogólnego, określonej rozporządzeniem MEN z 14 lutego 2017 roku. Program dostosowany jest do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb środowiska lokalnego. Integruje realizowane dotychczas działania wychowawcze oraz profilaktyczne i opracowany został w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb w zakresie zapobiegania zagrożeniom.

Program wychowawczo-profilaktyczny Zespołu Szkół w Grodzisku obejmuje wszystkie działania i treści o charakterze wychowawczym i profilaktycznym, gdzie wychowanie rozumiane jest jako proces wspomaganie ucznia w rozwoju, oparty na indywidualnej osobowej relacji poszanowania godności wszystkich stron (wychowawcy, rodzica, nauczyciela oraz wychowanek), które współdziałają ze sobą, dążąc do osiągnięcia celów wychowania tj. do osiągnięcia pełnej dojrzałości ucznia w czterech podstawowych sferach: **fizycznej**, rozumianej jako prowadzenie zdrowego stylu życia, **psychicznej** (emocjonalnej i intelektualnej), która oznacza ponoszenie odpowiedzialności za siebie i współodpowiedzialności za innych oraz otaczający świat, **społecznej**, która oznacza konstruktywne pełnienie ról społecznych oraz **duchowej** oznaczającej posiadanie systemu wartości oraz poczucia sensu życia i istnienia człowieka. Wychowawca w tym procesie jest odpowiedzialny za tworzenie warunków do rozwoju każdego ucznia, a wychowanek odpowiedzialny jest za korzystanie z nich.

Program wychowawczo-profilaktyczny Zespołu Szkół w Grodzisku obejmuje wszystkie działania wspomagające wychowanek w radzeniu sobie z trudnościami, które jednocześnie ograniczają i likwidują czynniki ryzyka, mogące zaburzać jego prawidłowy rozwój i zdrowe życie. Chcemy, by nasza szkoła była bezpieczna, by nie dochodziło do zakłócania procesów wychowawczych, które prowadzą do dezorganizacji procesu dojrzewania dzieci i młodzieży oraz zaburzeń w zachowaniu. Chcemy dostarczać wszystkim odbiorcom wiarygodnych informacji na temat warunków zdrowego życia i występujących zagrożeń, by w konsekwencji nauczyć uczniów odpowiedzialności

za własne wybory. Chcemy rozwijać u dzieci więzi z grupą społeczną, aby panowało poczucie przynależności do grupy, kształtować komunikatywność, kreatywność i empatię, umiejętności podejmowania decyzji i rozwiązywania problemów, uczyć odpowiedzialności, kształtując w środowisku szkolnym normy i reguły sprzyjające zdrowemu życiu, które jednocześnie eliminują możliwość wystąpienia dysfunkcji.

Program realizowany będzie przez wychowawców klas, podczas godzin z wychowawcą oraz przez nauczycieli wszystkich przedmiotów, specjalistów: pedagoga, psychologa, pedagoga specjalnego, logopedę, terapeutę pedagogicznego, higienistkę szkolną oraz pozostałych pracowników szkoły we współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym. Obowiązkiem nauczycieli wychowawców i nauczycieli przedmiotów oraz specjalistów jest opracowanie planów wychowawczo-profilaktycznych klas na bazie szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

II. Główne cele programu

Nadrzędnym celem programu jest wychowanie, rozumiane jako wspieranie wychowanka w rozwoju oraz profilaktyka rozumiana jako interwencja kompensująca niedostatki wychowania. Naszym celem jest kształtowanie prozdrowotnych wzorców konsumpcyjnych, umiejętności intrapsychicznych ucznia, które pozwolą radzić sobie ze sobą i z wyzwaniami świata oraz budowanie jego odporności na potencjalne zagrożenia. Działania określone w niniejszym programie umożliwiają spójne środowisko wychowawcze, w którym wartości i normy życia są zrozumiałe dla wychowanka, w którym wychowawcy współpracują, wspierając ucznia w integralnym rozwoju i osiągnięciu pełni człowieczeństwa. Podstawowym zadaniem realizowanego programu jest poszukiwanie sposobu wspomagania dzieci i młodzieży w poszanowaniu wartości, akceptowaniu, przeżywaniu i urzeczywistnianiu ich. Działania wychowania i profilaktyki łączą wartości i normy, traktując (w ślad za zapisami Ustawy Prawo Oświatowe) „nauczanie i wychowanie jako respektowanie chrześcijańskiego systemu wartości, przyjmując zasady etyki jako uniwersalne”. W nawiązaniu do tychże zasad etyki prowadzone będą działania szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

III. Obowiązujące akty prawa

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (art. 72)
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka
- Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych
- Konwencja o Prawach Dziecka
- Ustawa o Przeciwdziałaniu Przemocy Domowej
- Ustawa Prawo Oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 roku
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 czerwca 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 2020 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach
- Ustawa Karta Nauczyciela
- Programy narodowe i krajowe w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia

IV. Przy opracowaniu programu uwzględniono:

- Obowiązujące przepisy prawa,
- analizę dotychczasowych działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły,
- diagnozę oczekiwań rodziców przeprowadzoną badaniami na temat kluczowych celów wychowawczych stawianych przez rodziców w procesie wychowawczym na temat przyszłości ich dziecka oraz oczekiwań rodziców w stosunku do szkoły i szkolnych specjalistów w zakresie wspomagania dziecka w rozwoju,
- ocenę potencjału i możliwości rozwojowych uczniów (na podstawie wyników egzaminów państwowych uczniów kończących poprzedni etap edukacyjny, wyniki testów wewnątrzszkolnych, wyniki olimpiad, konkursów i zawodów sportowych, wolontariat, samorządność itp.),
- identyfikacji środowiska lokalnego,
- zasoby szkoły: przygotowanie merytoryczne nauczycieli do podejmowania działań wychowawczych i profilaktycznych, zasoby materialne (boisko szkolne, pracownie, sala gimnastyczna) zasoby techniczne (wyposażenie pracowni), zasoby organizacyjne (wolontariat uczniowski).

Program może być realizowany w formie stacjonarnej (w bezpośrednim kontakcie z uczniami) lub zdalnej (za pomocą narzędzi internetowych).

V. Charakterystyka absolwenta

Działania zawarte w programie zmierzają do ukształtowania takiego modelu absolwenta, którego niezależnie od posiadanych indywidualnych cech osobowości, predyspozycji i uzdolnień cechować będzie posiadanie uniwersalnych cech warunkujących odpowiednie funkcjonowanie we współczesnym świecie.

Absolwent kończący szkołę:

- dobrze funkcjonuje w swoim środowisku rówieśniczym, w szkole i w domu,
- jest pogodny, pozytywnie nastawiony do otoczenia, jednak nie bezkrytycznie,
- umiejętnie komunikuje się z innymi, dostosowuje się do zachodzących zmian, reguł i zasad które wyznaczają kierunek jego działania,
- umiejętnie szuka sposobów radzenia sobie z zagrożeniami związanymi z poszukiwaniem własnej tożsamości oraz wzorców do naśladowania,

- jest twórczy, kreatywny i zdolny sterować swoim kształceniem w szkole i poza nią,
- potrafi nawiązać serdeczne kontakty, odnosi się z szacunkiem do innych, jest sympatyczny, tolerancyjny, empatyczny i ciekawy świata,
- jest otwarty na inne kultury, posiada umiejętności porozumiewania się w języku obcym,
- jest samodzielny, potrafi współdziałać w zespole, poszukuje nowych rozwiązań, wymienia się doświadczeniami z innymi, potrafi porządkować i rozwiązywać problemy,
- potrafi współdziałać z innymi, jest wrażliwy na los potrzebujących, bierze na siebie odpowiedzialność za własne życie i życie społeczne.

VI. Program określa działania w wydzielonych obszarach:

- 1. Działaniach wychowawczych** – promujących zdrowie oraz wspomagających uczniów w rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, psychicznej, społecznej oraz aksjologicznej.
- 2. Działaniach edukacyjnych** – mających na celu poszerzenie wiedzy z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia, prowadzących do radzenia sobie ze stresem, opierania się naciskom otoczenia, oraz nabywania umiejętności rozwiązywania konfliktów.
- 3. Działaniach informacyjnych** – na temat skutków zachowań ryzykownych z uwzględnieniem edukacji prawnej. Wprowadzone zostaną również działania mające na celu ochronę dobrostanu psychofizycznego małoletnich.
- 4. Działaniach profilaktycznych** wspierających uczniów:
 - a)** zagrożonych wystąpieniem przemocy w środowisku rodzinnym,
 - b)** w rozwoju i zdrowym stylu życia, podejmując działania ograniczające zachowania ryzykowne,
 - c)** którzy ze względu na swoją sytuację materialną, rodzinną i środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych,
 - d)** u których rozpoznano wczesne objawy zażywania środków odurzających i psychoaktywnych.

VII. Uczestnicy programu

RODZICE

Rodzice uczniów naszej szkoły znają i akceptują program oraz czynnie współpracują przy jego realizacji. W naszej szkole pamiętamy o tym, że uczniowie otrzymują dość zachęty, aby uczyć się śmiałości, w pełni aprobowani uczą się lubić samych siebie, często słyszą słowa uznania, uczą się stawiać sobie cele, wychowani są w poczuciu bezpieczeństwa, uczą się ufać sobie i innym, otaczani są rzetelnością i uczciwością, uczą się, czym jest prawda i sprawiedliwość. Dzieci, które mają trudności w nauce potrzebują naszego zrozumienia, wsparcia.

WYCHOWAWCY

Prowadzą w różnych formach szkolenia, konsultacje dla rodziców, dążą w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, sprawują opiekę wychowawczą nad uczniami szkoły, a w szczególności: tworzą warunki wspomagające ich rozwój i przygotowują do życia w rodzinie i w społeczeństwie, poznają warunki życia i nauki swoich wychowanków, uczą pozytywnego myślenia i stawiania na sukces poprzez rozwijanie poczucia własnej wartości, realizują w toku pracy wychowawczo-profilaktycznej treści i cele niniejszego programu oraz nadzorują pomoc psychologiczno-pedagogiczną w swojej klasie.

NAUCZYCIELE

Wszyscy nauczyciele realizują Program Wychowawczo-Profilaktyczny, a w szczególności nauczyciele wychowawcy uwzględniają go przy realizacji klasowych planów pracy. Nauczyciele mają obowiązek reagowania na przejawy niedostosowania społecznego u dzieci, wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych, w oparciu o rozpoznanie potrzeb, odpowiadają za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole i poza jej terenem, np. na wycieczkach szkolnych, świadczą pomoc psychologiczno-pedagogiczną w bieżącej pracy z uczniem.

UCZNIOWIE

Wszyscy uczniowie naszej szkoły są poddani oddziaływaniom tego programu.

PEDAGOG SZKOLNY I PSYCHOLOG SZKOLNY

Udzielają pomocy dzieciom, które znajdują się w trudnej sytuacji życiowej oraz dzieciom, które padły ofiarą przestępczości. W sposób zdecydowany reagują na

obecność w szkole osób obcych, które swoim podejrzanym zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia. Współpracują z instytucjami w organizowaniu różnych form spędzania czasu przez dzieci, szczególnie z rodzin zaniedbanych środowiskowo. Współpracują z policją, z sądem dla nieletnich, kuratorami (w razie zaistniałej potrzeby), z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej. Kształtują u uczniów i ich rodziców świadomość prawną w zakresie ponoszenia konsekwencji wynikających z popełnionych czynów. Prowadzą zajęcia terapeutyczne z dziećmi: indywidualne i grupowe, stosują profilaktykę zachowań ryzykownych wśród uczniów. Organizują spotkania i prelekcje dla rodziców na tematy związane z procesem nauczania i wychowania, udzielają wsparcia zgłaszającym się rodzicom w sytuacjach trudnych wychowawczo i losowo, współpracują z nauczycielami w zakresie procesu nauczania i wychowania uczniów.

PEDAGOG SPECJALNY I TERAPEUTA PEDAGOGICZNY

Współpraca z nauczycielami, wychowawcami i innymi specjalistami, z rodzicami oraz uczniami. Współpraca z zespołem mającym opracować IPET. Wspieranie nauczycieli, wychowawców i innych specjalistów. Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Współpraca z innymi podmiotami.

LOGOPEDA

Diagnoza i terapia logopedyczna. Rozpoznawanie przyczyn niepowodzeń edukacyjnych uczniów. Współpraca z nauczycielami, wychowawcami i innymi specjalistami, z rodzicami oraz uczniami. Współpraca z zespołem mającym opracować IPET. Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

VIII. Diagnoza zagrożeń

Zespół Szkół w Grodzisku każdego roku szkolnego przeprowadza diagnozę środowiska wychowawczego, analizuje potrzeby i zasoby. W celu urealnienia sytuacji wychowawczej w szkole, a w efekcie pracy profilaktycznej, określamy problemy wychowawcze występujące w szkole, zasięgając opinii nauczycieli, wychowawców, uczniów i rodziców. Korzystaliśmy z różnych form współpracy ze środowiskiem:

- rozmowy z uczniami, rodzicami, nauczycielami, higienistką szkolną, pracownikami niepedagogicznymi szkoły,
- zebrania z rodzicami,
- obserwacje zachowania uczniów podczas lekcji, przerw, zajęć świetlicowych,
- lekcje dydaktyczno-wychowawcze,
- analiza ankiet,

- analiza frekwencji w dziennikach lekcyjnych,
- analiza uwag uczniów w dzienniku uwag,
- rozmowy z pracownikami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grodzisku,
- stała współpraca z policjantem dzielnicowym.

Analiza sytuacji wychowawczej szkoły została oparta na:

- rozpoznaniu środowiska rodzinnego uczniów,
- rozpoznaniu potrzeb uczniów w zakresie opiekuńczo-wychowawczym, a także psychologiczno-pedagogicznym,
- pojawiających się problemach wychowawczych występujących w szkole i poza nią.

Z powyższej analizy wynika, że **najczęściej występującymi problemami w szkole** są:

- bullying – problem przemocy psychicznej, głównie w formie agresji słownej, izolacji, przezywania, szydzenia,
- problem odrzucania i izolowania ucznia przez klasę,
- zgłaszane przez uczniów problemy w komunikacji z rodzicami, zaburzenia więzi,
- zagrożenie uzależnieniem od komputera, telefonu,
- zagrożenia wynikające z nieumiejętności bezpiecznego korzystania z Internetu i portali społecznościowych,
- brak umiejętności radzenia sobie ze stresem,
- palenie e-papierosów,
- spożywanie napojów energetycznych,
- problem z niską frekwencją niektórych uczniów,
- problem przemocy fizycznej (drobne bójki, zaczepki, zastraszanie, częste konflikty między uczniami),
- niskie potrzeby edukacyjne niektórych uczniów,
- złe nawyki żywieniowe uczniów,
- problemy z nadwagą niektórych uczniów,
- zagrożenie pojawienia się zaburzeń nastroju w związku z brakiem umiejętności zarządzania sobą w czasie i nieracjonalnym trybem życia oraz izolacją rówieśniczą w wyniku pandemii COVID-19,

- ryzyko wystąpienia zaburzeń lękowych, związane z nauką zdalną i sytuacją izolacji w wyniku pandemii COVID-19,
- podwyższony poziom napięcia emocjonalnego związany z sytuacją polityczno-militarną na Ukrainie.

Programem profilaktyki chcemy również objąć używanie środków psychoaktywnych (narkotyki, dopalacze, leki) oraz picie alkoholu.

W roku szkolnym 2023/2024 po analizie realizacji Programu Profilaktyczno-Wychowawczego w roku szkolnym 2022/2023 oraz przeprowadzeniu konsultacji wśród uczniów, nauczycieli i rodziców zdiagnozowano **potrzeby:**

- położenia nacisku na zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży,
- intensyfikacji działań w zakresie rozpoznawania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych,
- dostarczania rzetelnych wskazówek i informacji dotyczących dbania o szeroko rozumiany dobrostan psychofizyczny,
- położenia nacisku na działania integrujące dzieci i młodzież,
- umożliwienia rozwoju zainteresowań i pasji uczniów,
- położenia nacisku na pomoc w opracowaniu systemu uczenia się u uczniów oraz zarządzania sobą w czasie,
- położenia nacisku na pomoc w określeniu dalszych planów edukacyjnych uczniom,
- skierowania do rodziców oferty pedagogizacji dotyczącej przeciwdziałania pojawieniu się zaburzeń u dzieci, informowania o możliwościach objęcia pomocą,
- skierowanie do uczniów akcji promujących postawę aktywnego przeciwdziałania przemocy nie tylko w środowisku szkolnym, ale również rodzinnym.

Wyłoniono następujące **rekomendacje:**

- kontynuowanie dotychczasowych działań cyklicznych psychoedukacyjnych i profilaktycznych dla uczniów,
- rozwijanie postawy szacunku i tolerancji względem osób innej narodowości, kultury czy wyznania,
- angażowanie uczniów w różnego rodzaju działania (akcje charytatywne, akademie szkolne, akcje profilaktyczne),
- pomoc w reintegracji,

- położenie nacisku na zwiększenie tematyki dbania o zdrowie fizyczne i psychiczne podczas godzin wychowawczych,
- kontynuowanie monitorowania frekwencji uczniów,
- poszerzenie oferty szkoły o spotkania psychoedukacyjne dla rodziców,
- profilaktyka przeciwdziałania krzywdzeniu dzieci poprzez współpracę z GOPS, policją, analizę dokumentacji Niebieskiej Karty wpływającą do placówki, udział w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Niebieskiej Karty, wnikliwą obserwację wychowanków przez nauczycieli i pracowników obsługi, zbieranie wywiadów środowiskowych.

Pragniemy położyć nacisk na zdrowie psychiczne i bezpieczeństwo naszych uczniów poprzez:

- organizowanie pogadanek i warsztatów dotyczących tematyki krzywdzenia małoletnich,
- propagowanie źródeł pomocy w przypadku zaistnienia ryzyka zagrożenia bezpieczeństwa dzieci,
- realizację zajęć dotyczących radzenia sobie ze stresem i wyobcowaniem,
- organizowanie zajęć dotyczących przeciwdziałania zaburzeniom lękowym,
- dyskusje panelowe w tematyce wieloaspektowej tolerancji,
- wdrożenie w ramach godzin wychowawczych tematyki wyznaczania sobie celów i realizowania ich,
- realizację zajęć dotyczących motywowania siebie do nauki i działań,
- organizację zajęć poświęconych dbałości o zdrowie nie tylko fizyczne, ale również psychiczne.

W związku z doświadczaną od roku 2020 sytuacją pandemiczną i zagrożeniem zachorowaniem na COVID-19 nacisk w dalszym ciągu kładziony będzie na przypominanie uczniom o zasadach bezpieczeństwa i zachowywania reżimu sanitarnego a także dostarczanie rzetelnej wiedzy dotyczącej powszechnych szczepień.

Działania wychowawczo-profilaktyczne będą realizowane zgodnie z obowiązującymi kierunkami polityki oświatowej państwa w bieżącym roku szkolnym. Główne sposoby realizacji założeń programu:

- 1.** Wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny, m.in. przez właściwą organizację zajęć edukacyjnych „wychowanie do życia w rodzinie” oraz realizację zadań programu wychowawczo-profilaktycznego.

- 2.** Wychowanie do wrażliwości na prawdę i dobro. Kształtowanie właściwych postaw szlachetności, zaangażowania społecznego i dbałości o zdrowie.
- 3.** Działanie na rzecz szerszego udostępnienia kanonu edukacji klasycznej, wprowadzenia w dziedzictwo cywilizacyjne Europy, edukacji patriotycznej, nauczania historii oraz poznawania polskiej kultury, w tym osiągnięć duchowych i materialnych. Szerze i przemyślane wykorzystanie w tym względzie m.in. wycieczek edukacyjnych.
- 4.** Podnoszenie jakości edukacji poprzez działania uwzględniające zróżnicowane potrzeby rozwojowe i edukacyjne wszystkich uczniów, zapewnienie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, w celu zapewnienia opieki i pomocy, wzmacniającej pozytywny klimat szkoły oraz poczucie bezpieczeństwa. Roztropne korzystanie w procesie kształcenia z narzędzi i zasobów cyfrowych oraz metod kształcenia wykorzystujących technologie informacyjno-komunikacyjne.
- 5.** Wdrażanie Zintegrowanej Strategii Umiejętności – rozwój umiejętności zawodowych w edukacji formalnej i pozaformalnej, w tym uczeniu się dorosłych.
- 6.** Wzmocnienie edukacji ekologicznej w szkołach. Rozwijanie postawy odpowiedzialności za środowisko naturalne.

IX. Zadania wychowawczo-profilaktyczne realizowane w latach 2020-2023

Poniższe zadania mogą być realizowane w bezpośrednim kontakcie z uczniami lub kontynuowane w formie pracy zdalnej, w tym kształcenia na odległość, zgodnie z odrębnymi przepisami i zarządzeniami Dyrektora, wynikającymi z wytycznych MEN, MZ i GIS.

L.P.	Działania wychowawcze	Działania edukacyjne skierowane do całej społeczności szkolnej	Formy działań profilaktycznych
A. SFERA FIZYCZNEGO ROZWOJU UCZNIĄ – „EDUKACJA ZDROWOTNA”			
1.	Wspomaganie uczniów w rozwoju ukierunkowane na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze fizycznej – kształtowanie postaw sprzyjających zdrowiu.	<ol style="list-style-type: none">1. Dbanie o bezpieczeństwo (fizyczne i psychiczne) uczniów w okresie pandemii COVID-19 (informowanie, przypominanie o zachowaniu procedur obowiązujących w okresie pandemii).2. Wspieranie i informowanie uczniów o możliwościach uzyskania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w okresie dłuższego przebywania w domu.3. Wskazywanie sposobów umiejętnego zagospodarowania i spędzania czasu wolnego, jako alternatywy dla biernego spędzania czasu wolnego przy komputerze, telefonie.4. Kształtowanie nawyku dbania o własne zdrowie, estetykę własną i otoczenia. Utrzymanie higieny ciała i dbałość o schludny wygląd.	<ul style="list-style-type: none">• Działania informacyjne – dostarczanie wiarygodnych informacji na temat warunków zdrowego życia (informacje na stronie www szkoły, gazetki ścienne).• Długofalowe wspieranie ucznia w rozwoju i zdrowym stylu życia poprzez:<ul style="list-style-type: none">- realizację zajęć z zakresu edukacji zdrowotnej,- prowadzenie pogadarek na godzinach wychowawczych zgodnie z treściami uwzględnionymi w podstawie programowej.• Organizacja wypoczynku w czasie wolnym, konkursów dotyczących zdrowego stylu życia.• Organizacja kół zainteresowań promujących zdrowy styl życia.

		<p>5. Nabywanie umiejętności zdrowego stylu życia. Umiejętne zagospodarowanie czasu wolnego – zajęcia z wychowawcą.</p> <p>6. Kształtowanie sprawności fizycznej i odporności. Rozwijanie nawyku uprawiania sportu i posiadanych predyspozycji do uprawiania dyscyplin sportowych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Lekcje wychowania fizycznego, biologii, przyrody, informatyki, edukacji wczesnoszkolnej, wos, techniki i edukacji dla bezpieczeństwa. ● Testy sprawnościowe uczniów na lekcjach wychowania fizycznego.
2.	Rozwijanie poczucia odpowiedzialności za zdrowie swoje i innych.	<p>1. Kształtowanie umiejętności interpersonalnych, kształtowanie umiejętności kontrolowania emocji i radzenia sobie ze stresem.</p> <p>2. Kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji.</p> <p>3. Zachowanie zasad bezpieczeństwa poruszania się na drogach i ulicach (bezpieczna droga do szkoły).</p> <p>4. Wskazywanie sposobów radzenia sobie z własnymi problemami - także poprzez szukanie pomocy u osób zaufanych i specjalistów.</p> <p>5. Pomoc uczniom przejawiającym zachowania depresyjne, lękowe w szczególności w/po nauczaniu zdalnym.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Wyposażenie w umiejętności skutecznego dbania o własne zdrowie. ● Spotkania ze specjalistami. ● Gazetki ściennie i ulotki. ● Udział w ogólnopolskich akcjach i konkursach prozdrowotnych. ● Spotkania z higienistką szkolną, pedagogiem i psychologiem. ● Zajęcia na godzinach wychowawczych pogadanki, rozmowy indywidualne, spotkania ze specjalistami, umieszczanie na stronie internetowej szkoły informacji o placówkach świadczących pomoc.
3.	Ugruntowanie wiedzy z zakresu zdrowego odżywiania się, uświadamianie korzyści z aktywności fizycznej. Stosowanie profilaktyki.	<p>1. Poszerzanie wiedzy na temat zdrowego stylu życia.</p> <p>2. Kształtowanie prozdrowotnych wzorców konsumpcyjnych.</p> <p>3. Dbanie o rozwój wiedzy i umiejętności zawodowych nauczycieli o umiejętności dotyczące problematyki związanej z uzależnieniami.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Współpraca z instytucjami prowadzącymi profilaktykę w zakresie zdrowego odżywiania (otyłość, cukrzyca), realizacja programów: <ul style="list-style-type: none"> - „Owoce w szkole” dla klas I-III, - „Bieg po zdrowie” dla klas IV oraz - „Trzymaj formę” dla klas V-VIII. ● Realizacja programów profilaktyki uzależnień i rozwijanie umiejętności życiowych

		<ol style="list-style-type: none"> 4. Nabywanie umiejętności opierania się naciskom otoczenia, nabywanie umiejętności bycia asertywnym – warsztaty edukacyjne. 5. Treningi umiejętności odmawiania papierosa, alkoholu, dopalaczy itd. 6. Prowadzenie edukacji antyuzależnieniowej. 7. Uświadomienie zagrożeń wynikających z przedwczesnej inicjacji. 	<ul style="list-style-type: none"> - „Czyste powietrze wokół nas” – klasy 0, - „Nie pal przy mnie, proszę” – klasy I, - „Znajdź właściwe rozwiązanie” – klasy VI, - projekt „Szkoła dobrego wyboru” klasy VII. • Przeciwdziałanie paleniu papierosów (w tym e-papierosa) – obchody „Światowego Dnia Rzucania Palenia” w listopadzie – (ulotki, plakaty); profilaktyka nowotworowa – „Miesiąc walki z rakiem” w październiku • Uzależnienia od alkoholu – propozycje spędzania wolnego czasu w ruchu, na sportowo bez alkoholu, organizacja konkursów. • Uzależnienie od używek i dopalaczy – „Dopalaczom stop” – organizacja spotkań dla rodziców, uwrażliwienie na sygnały, które mogą niepokoić. • Apel profilaktyczny. • Godziny wychowawcze, filmy o uzależnieniach. • Wskazanie miejsc, w których można uzyskać pomoc. • Spotkania z higienistką szkolną, lekarzem, pedagogiem, psychologiem. • Zorganizowanie warsztatów terapeutycznych dla nauczycieli i uczniów z zakresu uzależnień. • Podejmowanie działań ograniczających zachowania konfliktowe, stresowe, presji grupy, realizacja zajęć „Wychowanie do życia w rodzinie”. • Konsultacje ze specjalistami. Filmy edukacyjne.
--	--	---	--

B. SFERA SPOŁECZNEGO ROZWOJU UCZNIĄ – „KSZTAŁTOWANIE POSTAW SPOŁECZNYCH – RELACJE”

1.	<p>Przygotowanie uczniów do aktywnego i świadomego uczestnictwa w życiu społecznym oraz podejmowania działań na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego, w tym do podejmowania działań wolontariatu.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwijanie samorządności uczniów – nauka zasad demokracji. 2. Pełnienie różnych ról społecznych (klub, drużyna, wspólnota). 3. Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych: wyrażanie własnych opinii, przekonań i poglądów. 4. Rozwijanie świadomości dotyczącej roli osób znaczących i autorytetów. 5. Rozwijanie świadomości uczniów z zakresu zdrowia, profilaktyki chorób. 6. Rozwijanie umiejętności oszczędzania, racjonalnego gospodarowania budżetem. 7. Zapoznanie uczniów z podstawami prawa i ich znaczeniem w życiu codziennym. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia i warsztaty specjalistyczne (np. akademia, zajęcia dla rówieśników, wystąpienia publiczne). • Opieka nad samorządem uczniowskim. • Organizacja spotkań ze znaczącymi ludźmi i autorytetami.
2.	<p>Rozwijanie umiejętności współdziałania w grupie społecznej, pokojowego rozwiązania problemów, z zachowaniem zasad komunikowania się. właściwe i systematyczne diagnozowanie poziomu umiejętności dziecka, ocena jakości i tempa zmian, dostosowanie metod, zasad i środków terapii do potrzeb i możliwości dziecka.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przestrzeganie zasad zdrowego współzawodnictwa. 2. Prowadzenie zajęć edukacyjnych dla rodziców „Bezpieczny Internet – kontrola rodzicielska”. 	<ul style="list-style-type: none"> • Spotkania z Policją – skutki prawne związane z występowaniem różnych form agresji, w tym cyberprzemocy. • Zajęcia warsztatowe z pedagogiem i psychologiem szkolnym, pedagogiem specjalnym, terapeutą pedagogicznym, nauczycielami wychowania fizycznego, zajęcia z Informatyki. • Organizowanie wycieczek szkolnych oraz imprez integrujących środowisko szkolne.

<p>3.</p>	<p>Rozwijanie wrażliwości i poczucia odpowiedzialności za relacje międzyludzkie.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizacja zajęć dydaktycznych z wychowawcą uczących zasad współżycia w grupie. 2. Podejmowanie działań na rzecz innych uczniów, organizacji, podejmowanie działań w ramach wolontariatu. 3. Organizowanie w ramach zespołów klasowych i pozaklasowych pomocy koleżeńskiej uczniom mającym problemy z opanowaniem materiału. 4. Organizacja zajęć dydaktyczno-wyrównawczych i specjalistycznych. 5. Podejmowanie działań mających na celu integrację uczniów z Ukrainy ze środowiskiem lokalnym, rozwijanie poczucia więzi ze szkołą. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Prowadzenie zajęć z zakresu prawa – poznanie praw i obowiązków wynikających z roli ucznia, członka społeczności szkolnej, rodziny i kraju. ● Zajęcia warsztatowe z psychologiem – rozwijanie empatii. ● Prowadzenie szkolnego koła wolontariatu. ● Prowadzenie dziennika elektronicznego. ● Przygotowanie prezentacji własnego kraju, jego kultury i tradycji na zajęciach z wychowawcą.
<p>4.</p>	<p>Rozwijanie postawy szacunku i tolerancji w stosunku do przedstawicieli różnych kultur, ze szczególnym naciskiem na uchodźców wojennych z Ukrainy.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ułatwienie uczniom z Ukrainy integracji w polskiej szkole, pomoc w nauce oraz stworzenie poczucia bezpieczeństwa w nowej sytuacji. 2. Uwrażliwianie nauczycieli i uczniów na obecność uczniów cudzoziemskich. 3. Reagowanie na każdy sygnał świadczący o pogorszeniu samopoczucia i naruszeniu poczucia bezpieczeństwa uczniów – obcokrajowców. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Kształtowanie pozytywnych postaw poprzez modelowanie zachowań pożądaných przez nauczycieli, pedagoga i psychologa. ● Wsparcie psychologiczne dla uczniów ukraińskich mających traumę związaną z wojną. ● Zachęcanie uczniów z Ukrainy do integrowania się z nowym środowiskiem. ● Przybliżanie polskiej kultury i tradycji (spotkania klasowe, uroczystości szkolne, konkursy, wystawy, prezentacje multimedialne). ● Włączenie polskich uczniów do pomocy cudzoziemcom w nauce i opanowaniu programu nauczania. ● Umożliwienie udziału cudzoziemcom w dodatkowych lekcjach z języka polskiego na terenie szkoły.

			<ul style="list-style-type: none"> • Propagowanie serdeczności, życzliwości i współpracy wśród uczniów i nauczycieli. • Ścisła współpraca pomiędzy dyrekcją, wychowawcami klas, nauczycielami, pedagogiem, psychologiem szkolnym oraz uczniami i ich rodzicami.
C. SFERA ROZWOJU PSYCHICZNEGO – „WARTOŚCI, NORMY, WZORY ZACHOWAŃ – KULTURA”			
1.	Budowanie systemu wartości – Integracja działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły i rodziców.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizacja zajęć edukacyjnych –kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania innych kultur i tradycji. 2. Prowadzenie rozmów z uczniami o szkodliwości działania sekt i tzw. nowych ruchów religijnych. 3. Pomoc uczniom przeżywającym kryzys. 4. Kształtowanie postawy przeciwdziałania i reagowania na krzywdzenie małoletnich. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wdrażanie „Standardów Ochrony Małoletnich”, psychoedukacja w zakresie metod pomocy dzieciom krzywdzonym. • Zajęcia realizowane podczas zajęć na lekcjach języka polskiego, WOS, przyrody, geografii, informatyki, wychowania do życia w rodzinie. • Zajęcia z pedagogiem i psychologiem szkolnym. • Spotkania z autorytetami – dostarczenie wzorców osobowych. • Zapoznanie uczniów ze stosowanymi przez sekty technikami zniewalania człowieka i ich zasięgiem. • Realizacja zajęć na zajęciach z wychowawcą. • Programy edukacyjne – telewizyjne, spektakle teatralne. • Filmy edukacyjne i materiały. • Gazetki edukacyjne, szkolne radio. • Organizowanie indywidualnych kontaktów z pedagogiem i psychologiem szkolnym oraz innymi specjalistami.

			<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja zajęć na lekcjach religii. • Realizacja treningu asertywności.
2.	Profilaktyka zdrowia psychicznego, wzmacnianie rozwoju osobistego.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizacja celów i zadań profilaktyki uniwersalnej oraz promocji zdrowia psychicznego. 2. Wzmocnienie naturalnych zasobów odporności i radzenia sobie z sytuacjami trudnymi i kryzysowymi (zasobów osobistych, rodzinnych i środowiskowych). 3. Zmotywowanie uczniów do ćwiczenia sposobów radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych, w tym kryzysowych (m.in: akceptacja uczuć, kierowanie własnymi zachowaniami, szukanie wsparcia, dostrzeganie pozytywów, świadomość własnych celów życiowych, wspieranie innych). 	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja programu profilaktycznego „Nawigacja w każdą pogodę”.
3.	Kształtowanie prawidłowego stosunku do wartości i norm oraz kultury zachowania.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizacja zajęć edukacyjnych na lekcjach z wychowawcą – kształtowanie umiejętności odróżniania dobra od zła. 2. Nauka dobrych manier. 3. Kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez kontakt z dziełami literackimi, z wytworami kultury, z dziełami architektury i sztuk plastycznych należących do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury. 4. Rozwijanie zainteresowań i pasji uczniów – popularyzacja alternatywnych form spędzania wolnego czasu. 5. Rozwijanie szacunku dla kultury, historii narodu i dorobku narodowego. 	<ul style="list-style-type: none"> • Organizowanie wyjazdów na spotkania ze sztuką np. do teatru, filharmonii, muzeów, wystaw artystycznych. • Realizacja zajęć na lekcjach języka polskiego, lekcjach z wychowawcą – kształtowanie postaw społecznie akceptowanych. • Organizacja wycieczek – umożliwienie kontaktu z wytworami sztuki oraz miejscami pamięci narodowej. • Prowadzenie kół zainteresowań dla dzieci i młodzieży.

		<p>6. Popularyzowanie wiedzy i rozwijanie świadomości na temat zasad humanitaryzmu.</p> <p>7. Czym jest dyskryminacja – przeciwdziałanie objawom dyskryminacji – dostosowanie warunków nauki, opieki i wychowania do potencjalnych obszarów dyskryminacji.</p> <p>8. Stworzenie warunków wyrównywania różnic językowych, kulturowych dla dzieci i młodzieży pochodzącej z innych krajów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Organizowanie spotkań z pasjonatami i instytucjami kultury prowadzącymi zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia uczniów. • Tworzenie okazji do publicznego wypowiedziania się oraz nauka słuchania innych i szanowania poglądów – oglądanie debat parlamentarnych, prowadzenie debat na zajęciach organizowanych przez nauczycieli np. języku polskim, WOS-ie, Wychowaniu do życia w rodzinie. • Organizacja konkursów, przedstawień uczniowskich. • Oglądanie spektakli teatralnych na temat „zasad, wartości i norm społecznych”. • Dokonanie diagnozy przyczyn i objawów dyskryminacji. • Realizacja cyklu lekcji wychowawczych. • Spotkania z przedstawicielami instytucji współpracujących ze szkołą. • Realizacja projektów edukacyjnych finansowanych z funduszy Unii Europejskiej. • Dostosowanie infrastruktury szkoły do nauki przez dzieci i młodzież niepełnosprawną. • Udział w Akcji Szlachetna Paczka. • Gazetka informacyjna „Zasady postępowania wobec niepełnosprawnych”. •
--	--	---	--

D. PROFILAKTYKA ZACHOWAŃ RYZYKOWNYCH – BEZPIECZEŃSTWO

1.	<p>Poznanie zasad bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz w sytuacjach nadzwyczajnych w tym poprzez zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poznanie praw i obowiązków ucznia – budowanie atmosfery otwartości i przyzwolenia na dyskusję. 2. Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu – poznanie podstaw negocjacji i mediacji. 3. Dostarczenie wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach. 4. Dostarczenie wiedzy z zakresu prawa na temat postępowania w sprawach nieletnich. 5. Przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom seksualnym. 6. Propagowanie wiedzy na temat środków uzależniających oraz prawnych i moralnych skutków posiadania, zażywania i rozprowadzania środków psychoaktywnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja zajęć wychowawczo-dydaktycznych na zajęciach z wychowania fizycznego (znajomość zasad bezpieczeństwa podczas korzystania ze sprzętu sportowego, podczas pobytu nad wodą, w górach). • Realizacja zajęć na lekcjach WOS – poznanie instytucji, do których należy się zwrócić w przypadku występowania przemocy fizycznej lub psychicznej. • Organizacja spotkań z Policjantem. • Konsultacje z pedagogiem. • Spotkania z psychologiem. • Realizacja zajęć Edukacji dla bezpieczeństwa – poznanie zasad ostrzegania ludności o zagrożeniach. • Realizacja zajęć na zajęciach z wychowawcą. • Programy edukacyjne – telewizyjne, spektakle teatralne. • Filmy edukacyjne i materiały. • Gazetki edukacyjne, szkolne radio.
2.	<p>Kształtowanie umiejętności korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnej.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uświadamianie negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństwa wynikające z anonimowych kontaktów. 2. Bezpieczne organizowanie zajęć ruchowych (wychowania fizycznego) i poruszania się po drogach. 	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja zajęć na lekcjach informatyki, języka polskiego. • Rozmowy, pogadanki, zajęcia warsztatowe na temat uzależnienia od Internetu.

		<ol style="list-style-type: none"> 3. Bezpieczne korzystanie ze środków komunikacji publicznej – przeciwdziałanie i zapobieganie sytuacjom problemowym. 4. Rozwijanie świadomości dotyczącej prawa do prywatności, w tym do ochrony danych osobowych oraz ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci. 5. Nauka obrony przed naciskiem otoczenia (w tym na reklamę). 6. Organizowanie spotkań dla rodziców – uświadamianie zagrożeń płynących z Internetu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia z wychowawcą, na lekcjach informatyki, WOS – tematyka lekcji na temat zamieszczania i rozpowszechniania informacji w sieci. • Prowadzenie treningu asertywności. • Prowadzenie zajęć profilaktycznych dotyczących bezpieczeństwa w Internecie.
--	--	---	--

X. Harmonogram – sposób realizacji zadań (realizacja treści programowych)

ORGANIZACJA ZAJĘĆ WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNYCH DLA UCZNIÓW

L.P.	Zadania wychowawczo-profilaktyczne	Sposób realizacji	Dokumentacja/osoby odpowiedzialne za realizację
I. ZDROWIE – EDUKACJA PROZDROWOTNA			
1.	Zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych, kreowanie środowiska sprzyjającego zdrowemu stylowi życia.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych w organizacjach działających w szkole. 2. Uczestnictwo w konkursach profilaktycznych. 3. Realizacja programów „Owoce i warzywa w szkole”, „Trzymaj formę”. 4. Rozmowy indywidualne. 5. Projekcja filmów i prezentacji multimedialnych. 6. Ankietowanie. 7. Redagowanie gazetek tematycznych. 8. Badania przesiewowe i profilaktyczne badania lekarskie. 9. Ćwiczenia śródlekcyjne w formie zabaw ruchowych. 10. Zajęcia podnoszące kompetencje emocjonalno-społeczne. 11. Zajęcia logopedyczne. 12. Kontrola prawidłowości natężenia światła w klasach i na korytarzach. 13. Pogadanki o wpływie hałasu na zdrowie i psychikę. 14. Pozytywne formy wypoczynku dostępne w szkole – zajęcia świetlicowe, sportowe. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciele prowadzący koła zainteresowań/Dzienniki zajęć kół zainteresowań. • Pedagog, psycholog szkolny, pedagog specjalny, terapeuta pedagogiczny, logopeda/dzienniki zajęć specjalistycznych. • Wychowawcy klas/dzienniki zajęć lekcyjnych. • Nauczyciele koordynatorzy projektów scenariusze projektów – dokumentacja psychologa, pedagoga, pedagoga specjalnego. • Higienistka szkolna/dokumentacja higienistki szkolnej w ciągu całego roku. • Nauczyciele/Dziennik lekcyjny, dzienniki specjalistów. • Lekcje wychowawcze/dzienniki zajęć specjalistów.

		<p>15. Organizowanie wycieczek krajoznawczych, rekreacyjnych, rajdów turystycznych.</p> <p>16. Nauczyciele wychowania fizycznego będą przeprowadzali, raz w ciągu roku szkolnego w każdej klasie (począwszy od klasy IV szkoły podstawowej) testy sprawnościowe, a wyniki z tych testów, datę ich przeprowadzania oraz masę ciała i wiek ucznia szkoła będzie wprowadzała do Ewidencji „Sportowe Talenty”.</p>	
<p>2.</p>	<p>Zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania się, higieny osobistej i aktywności fizycznej, kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Instruktaże dotyczące prawidłowego odżywiania się i prawidłowej higieny. 2. Pogadanki w gabinecie pielęgniarki i na spotkaniach z rodzicami. 3. Spotkania z dietetykiem. 4. Program profilaktyki próchnicy. 5. Gazetki na korytarzach szkolnych i w klasach na temat zasad zdrowego stylu życia. 6. Konkursy plastyczne. 7. Okresowe kontrole czystości – za zgodą rodziców. 8. Kształtowanie nawyku mycia rąk przed posiłkami i po pobycie w toalecie. 9. Realizacja programu promującego zdrowy i bezpieczny styl życia „Trzymaj formę”. 10. Realizacja działań promujących zdrowie. 11. Akcje propagujące spożywanie zdrowej żywności, owoców, warzyw i soków. 12. Rozeznanie, czy uczniowie zjadają drugie śniadanie. 13. Posiłki dla uczniów z rodzin najuboższych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dietetyk, higienistka szkolna – organizacja spotkań, pogadanek. • Lekarz stomatolog/higienistka szkolna. • Intendentka. • Nauczyciele organizatorzy konkursów/ scenariusze imprez i konkursów. • Nauczyciele/wychowawcy.

		14. Rozmowy, pogadanki na temat kulturalnego spożywania posiłków.	
3.	Profilaktyka zagrożeń.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Środki i substancje psychoaktywne – wyposażenie uczniów, rodziców i nauczycieli w wiedzę o uzależnieniach i możliwościach szukania pomocy (narkomania, dopalacze, alkohol, nikotyna, e-papierosy). Realizacja programów profilaktyki uzależnień i rozwijanie umiejętności życiowych "Czyste powietrze wokół nas" - kl. 0, "Nie pal przy mnie, proszę" - kl. I, „Bieg po zdrowie” - kl. IV "Znajdź właściwe rozwiązanie" - kl. V, projekt "Szkoła dobrego wyboru" - kl. VII. 2. Organizacja konkursu na temat szkodliwego wpływu używek dla uczniów klas IV-VI. 3. Organizacja konkursów na temat szkodliwego wpływu dopalaczy oraz na temat HIV/AIDS dla uczniów klas VII-VIII. 4. Gazetki ścienne. 5. Bieżące informowanie rodziców o widocznej zmianie w zachowaniu dziecka, o podejrzeniach. 6. Organizacja Dnia Rzucania Palenia, Dnia bez Papierosa. 7. Informacje dotyczące profilaktyki uzależnień zamieszczane na stronie internetowej szkoły. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Przeszkoleni nauczyciele, według odrębnego planu na zajęciach w każdej klasie. ● Zajęcia z wychowawcą klas. ● Dokumentacja intendentki. ● Dzienniki zajęć nauczycieli i wychowawców. ● Dziennik zajęć pedagoga, psychologa.
II. KSZTAŁTOWANIE POSTAW SPOŁECZNYCH – RELACJE			
1.	Zapoznanie z podstawowymi prawami ucznia i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz członka szkolnej społeczności, rodziny i kraju.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie uczniów z Prawami dziecka i ucznia. 2. Zapoznanie uczniów z przepisami dotyczącymi ochrony małoletnich przed krzywdzeniem. 3. Uświadamianie uczniom do kogo należy zwrócić się po pomoc w razie potrzeby. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Nauczyciele klas/Kodeks praw i obowiązków ucznia. ● Wychowawcy/Zasady dobrego wychowania – gazetka szkolna. ● Wychowawcy/Zasady oceniania, arkusze ocen ucznia.

		<ol style="list-style-type: none"> 4. Prowadzenie pogadanek na temat tolerancji i szacunku dla drugiego człowieka. 5. Propagowanie informacji dotyczących zasad dobrego wychowania. 6. Egzekwowanie zasad wynikających ze Statutu Szkoły i WZO oraz Kodeksu Ucznia – uczniowie znają swoje prawa i obowiązki. 7. Konsekwentna ocena zachowań uczniów, odwoływanie się do regulaminu w sytuacjach wymagających interwencji. 8. Psychoedukacja w zakresie kształtowania postaw sprzyjających budowaniu satysfakcjonującego współżycia społecznego. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Psycholog/prowadzenie podstrony internetowej szkoły. ● Stworzenie przez Zespół Specjalistów „Standardów Ochrony Małoletnich” do końca grudnia 2023 roku. ● Przeprowadzenie spotkań informacyjnych dla wszystkich uczniów i nauczycieli w zakresie ochrony małoletnich dwukrotnie w ciągu roku szkolnego.
<p>2.</p>	<p>Zapoznanie z istotnymi problemami społecznymi: zdrowotnymi, prawnymi, finansowymi, klimatycznymi i ochroną środowiska.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie uczniów z zasadami zdrowego stylu życia, w tym zdrowego odżywiania i roli aktywności fizycznej w życiu człowieka. 2. Kształtowanie prawidłowych nawyków związanych ze zdrowiem, w tym ochrona zdrowia przed zachorowaniem na COVID-19. 3. Przeprowadzenie z uczniami zajęć na temat obowiązujących w szkole procedur dotyczących przeciwdziałania COVID-19 obejmującymi m.in. zasady dezynfekcji, zachowania odstępów społecznego, higieny rąk, stosowania maseczek, wietrzenia sal. 4. Przeprowadzenie z uczniami zajęć dotyczących szczepienia się jako świadomej decyzji w zakresie ochrony przed zachorowaniem i przenoszeniem COVID-19. 5. Realizacja programów m. in. „Trzymaj formę”, „Bieg po zdrowie”, „Owoce i warzywa w szkole”. 6. Propagowanie informacji dotyczących ochrony klimatu. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Wychowawcy, nauczyciele, higienistka, pedagog, psycholog, pedagog specjalny, terapeuta pedagogiczny/dziennik, gazetki ścienne, strona internetowa szkoły.

		<p>7. Uświadamianie uczniom korzyści ze znajomości prawa w codziennym życiu .</p> <p>8. Pogadanki na temat gospodarowania posiadanymi środkami finansowymi, w tym oszczędzania.</p>	
3.	Kształtowanie umiejętności komunikacyjnych, przestrzegania obowiązujących reguł, dbałość o język i kulturę wypowiedzenia się, dobry klimat w szkole.	<p>1. Zaznajomienie uczniów z formami dobrego zachowania oraz mobilizacja do stosowania nabytej wiedzy w praktyce.</p> <p>2. Organizowanie imprez kulturalnych z zachowaniem obowiązujących reguł.</p> <p>3. Organizowanie wieczorów poetyckich, konkursów „mistrz życzliwości, mistrz kultury bycia”</p> <p>4. Indywidualna praca z uczniem wybitnie uzdolnionym.</p> <p>5. Uczenie właściwych zachowań wobec osób agresywnych i obcych (negocjacja, żart, rozładowanie napięcia), treningi interpersonalne.</p> <p>6. Organizowanie zajęć w formie treningu umiejętności społecznych dla uczniów wymagających wsparcia w zakresie skutecznego nawiązywania kontaktów interpersonalnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wychowawcy/scenariusze imprez kulturalnych. • Dokumentacja wychowawcy grupy/klasy/Dziennik pedagoga. • Scenariusze zajęć z psychologiem/Dziennik psychologa.
4.	Profilaktyka zagrożeń.	<p>1. Uczestnictwo w zajęciach mających na celu wyeliminowanie niepożądanych zachowań takich jak: agresja, przemoc psychiczna, zachowania dyskryminacyjne, cyberprzemoc.</p> <p>2. Systematyczna edukacja uczniów w zakresie radzenia sobie z własnymi trudnymi uczuciami oraz w zakresie ochrony przed agresją prowadzona w formie warsztatów i treningów umiejętności społecznych.</p> <p>3. Respektowanie zbioru zasad przez uczniów obowiązujących w szkole – pogadanki, dyskusje na lekcjach z wychowawcą.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pedagog, psycholog/Dzienniki specjalistów. • Wychowawcy klas/Dzienniki zajęć.

		<ol style="list-style-type: none"> 4. Zajęcia warsztatowe z psychologiem „Nie dla agresji i przemocy w szkole” oraz „Jak radzić sobie z bullyingiem i dyskryminacją w szkole”. 5. Realizacja projektu „Szkoła Dobrego Wyboru”. 6. Stała współpraca pracowników szkoły w zakresie zaobserwowanych negatywnych zachowań uczniów – reagowanie na wszystkie niepożądane zachowania. 7. Organizacja spotkań z Policją – odpowiedzialność prawna nieletnich. 8. Kształtowanie pożądanych społecznie postaw wobec zagrożeń cywilizacyjnych: propagowanie informacji o zagrożeniach cywilizacyjnych (terroryzm, choroby, głód) – jak sobie radzić, gdzie szukać pomocy? 	
III. BEZPIECZEŃSTWO – PROFILAKTYKA ZACHOWAŃ RYZYKOWNYCH			
<ol style="list-style-type: none"> 1. 	<p>Zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz w sytuacjach nadzwyczajnych.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poznanie procedur bezpieczeństwa w szkole i poza nią oraz zasad BHP na lekcjach. 2. Organizowanie pogadarek, zajęć warsztatowych, dotyczących bezpieczeństwa. 3. Realizacja programów przy współpracy z Policją. 4. Współpraca z ratownikami medycznymi. 5. Zapoznanie uczniów z telefonami alarmowymi, z zasadami udzielania pierwszej pomocy. 6. Uczestnictwo w pogadankach dotyczących samodzielności w wykonywaniu czynności samoobsługowych i pracy na lekcji. 7. Samodzielne korzystanie z biblioteki szkolnej – uczniowie poznają zasoby i zachęceni są do czytelnictwa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dokumentacja wychowawcy grupy/klasy. • Alarmy próbne przeciwpożarowe. • Dyżury nauczycieli w czasie przerw. • Dziennik pedagoga. • Scenariusze wykładów/dziennik psychologa. • Dziennik bibliotekarza.

		<p>8. Samodzielne korzystanie ze stołówki szkolnej przez uczniów.</p> <p>9. Edukacja w zakresie uwarunkowań psychologicznych udzielania pomocy i skutecznego proszenia o pomoc w sytuacji zagrożenia przeprowadzona w formie mini-wykładów.</p>	
2.	Kształtowanie umiejętności porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnej, kształtowanie świadomości negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne.	<p>1. Nauczanie informatyki od klasy I – uświadamianie konsekwencji.</p> <p>2. Korzystanie z różnych źródeł informacji – wykorzystanie projektów.</p> <p>3. Prelekcje i pogadanki dla rodziców uczniów klas I – III.</p> <p>4. Dzień Bezpiecznego Internetu.</p> <p>5. Udział uczniów w różnych konkursach dotyczących profilaktyki uzależnienia od Internetu.</p> <p>6. Indywidualna praca z uczniem wybitnie uzdolnionym.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciele informatyki. • Pedagog, psycholog, wychowawcy klas. • Przedstawiciele Policji. • Nauczyciele prowadzący koła zainteresowań.
3.	Profilaktyka zagrożeń.	<p>1. Kształtowanie pożądanych społecznie postaw wobec zagrożeń cywilizacyjnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawianie zagrożeń związanych z cyberprzemocą, uświadamianie potrzeby ochrony danych osobowych, - spotkania z przedstawicielami Policji (analiza konsekwencji zachowań przemocy w sieci, możliwość szukania pomocy), - co to jest stalking, hejt itp. – jak sobie z tym radzić? <p>2. Współpraca z instytucjami udzielającymi pomocy i wsparcia – diagnozowanie środowiska.</p> <p>3. Ochrona ofiar przemocy: rozmowy z uczniem, konsultacje z rodzicami, procedury „Niebieskie Karty”</p> <ul style="list-style-type: none"> - uczestnictwo nauczycieli w szkoleniach z psychoterapeutą ds. pomocy rodzinie, 	<ul style="list-style-type: none"> • Pedagog, psycholog, wychowawcy, lekcje informatyki, dzienniki zajęć. • Przedstawiciele Policji, przedstawiciele fundacji/materiały informacyjne.

		<p>- realizacja programu „Chronimy dzieci” – fundacja „Dajemy Dzieciom Siłę”,</p> <p>- gazetki tematyczne.</p> <p>4. Identyfikowanie i diagnoza sytuacji ucznia będącego w sytuacji kryzysowej.</p>	
IV. WARTOŚCI, NORMY, WZORY ZACHOWAŃ – KULTURA			
1.	Kształtowanie poszanowania dla tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowanie innych kultur.	<p>1. Kultywowanie tradycji i obyczajów regionu, w którym funkcjonuje szkoła.</p> <p>2. Uczniowie dokonują analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników, które na nie wpływają.</p> <p>3. Uczniowie mają szacunek do kultury i dorobku narodowego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - biorą udział w uroczystościach o charakterze szkolnym i państwowym - uczestniczą w wycieczkach i lekcjach muzealnych - składają hołd pamięci poległym – rozwijają umiejętności właściwego zachowania się z uwzględnieniem sytuacji i miejsca. <p>4. Uczniowie rozwijają świadomość na temat zasad humanitaryzmu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dokumentacja szkolna. • Kalendarz. • Przygotowanie uczniów do praktycznego wykorzystania wiedzy.
2.	Kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi niezależnie od statusu materialnego, religii, wieku, wyglądu, poziomu rozwoju intelektualnego i fizycznego oraz respektowanie ich praw, podejmowanie działań w celu zapobiegania dyskryminacji.	<p>1. Psychoedukacja w zakresie tolerancji wobec inności organizowana w formie warsztatów i pogadarek.</p> <p>2. Nauka asertywnego i pełnego szacunku komunikowania własnych poglądów i postaw z uwzględnieniem tolerancji dla prawa do posiadania przez ludzi poglądów innych niż własne.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Scenariusze warsztatów z psychologiem/dziennik zajęć psychologa

<p>3.</p>	<p>Profilaktyka zagrożeń.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przeciwdziałanie objawom dyskryminacji – dostosowanie warunków nauki, opieki i wychowania do potencjalnych obszarów dyskryminacji poprzez organizację pogadarek. 2. Przedstawienia, filmy edukacyjne. 3. Ułatwienie rodzicom i nauczycielom zrozumienia potrzeb młodzieży w różnych sytuacjach życiowych, w tym w sytuacjach kryzysowych. 4. Wzmocnienie przekonania rodziców i nauczycieli o kluczowym znaczeniu ich roli dla skutecznego wspierania kondycji psychicznej uczniów. 5. Poprawa klimatu wzajemnych relacji między uczniami, rodzicami i nauczycielami poprzez wzbudzenie wzajemnej empatii i poczucia solidarności w obliczu wspólnie przeżywanej sytuacji kryzysowej oraz poprzez konkretne i klarowne pokazanie, jak wiele dobra i wzajemnego wsparcia zachodzi między tymi grupami w szkole. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Uczestnictwo uczniów w działaniach/ dziennik zajęć pedagoga, psychologa, wychowawcy. ● Prezentacja wyników badań szkoły zrealizowanych za pomocą dedykowanej aplikacji internetowej.
------------------	-------------------------------	--	---

ORGANIZACJA DZIAŁAŃ DLA RODZICÓW

L.P.	Zadania	Formy realizacji
1.	Informowanie rodziców o podejmowanych przez szkołę działaniach wychowawczo-profilaktycznych.	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie rodziców z Programem Wychowawczo-Profilaktycznym. • Przekazywanie na bieżąco informacji o realizowanych programach wychowawczo-profilaktycznych za pomocą e-dziennika, poczty elektronicznej, strony internetowej szkoły, gazetek ściennych w szkole oraz w trakcie zebrań z rodzicami. • Zapoznanie rodziców (podczas spotkań z rodzicami) z obowiązującymi w szkole procedurami przeciwdziałania COVID-19.
2.	Informowanie rodziców o funkcjonowaniu dziecka w szkole.	<ul style="list-style-type: none"> • Przekazywanie na bieżąco informacji o sukcesach, trudnościach i problemach uczniów za pomocą dziennika elektronicznego, podczas rozmów indywidualnych, zebrań klasowych. • Rozmowy indywidualne z psychologiem, pedagogiem, pedagogiem specjalnym, terapeutą pedagogicznym, logopedą i dyrektorem szkoły, specjalistami z PPP w Siemiatyczach. • Informacje na temat niskiej frekwencji – pisemne. • Współpraca z Radą Rodziców w zakresie pomocy materialnej dla uczniów potrzebujących wsparcia, dożywiania, dofinansowania wycieczek.
3.	Przekazywanie wiedzy na temat problemów wychowania i profilaktyki.	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacja spotkań, warsztatów dla rodziców ze specjalistami nt. uzależnienia od dopalaczy, Internetu. • Organizacja warsztatów np. na temat „Bezpieczny Internet”; „Jak sprawować kontrolę rodzicielską”, „Co to są dopalacze”, konsekwencje prawne zachowań agresywnych, sprzedaży i posiadania używek. • Warsztaty: zaspokojenie potrzeb psychicznych dziecka (miłość, akceptacja, szacunek, troska) jako podstawa wychowania. • Warsztaty: „Porozumienie bez Przemocy jako język skutecznej i efektywnej komunikacji”. • Gazetki i biuletyny dla rodziców – upowszechnianie materiałów edukacyjnych. • Doskonalenie umiejętności rodziców w zakresie radzenia sobie z trudnymi sytuacjami.

	<ul style="list-style-type: none"> • Organizowanie spotkań z rodzicami – dostarczenie informacji jak powinni zachować się w sytuacjach wymagających interwencji. • Indywidualne konsultacje z wychowawcą, psychologiem, pedagogiem i pedagogiem specjalnym.
--	---

ORGANIZACJA DZIAŁAŃ DLA NAUCZYCIELI

L.P.	Zadania	Formy realizacji
1.	Organizacja doskonalenia zawodowego – kursy, warsztaty, szkolenia.	<ul style="list-style-type: none"> • Dostarczanie nauczycielom informacji o dostępnych formach doskonalenia poza szkołą, również e-learningowych na temat np. dostosowania warunków wychowawczych do potencjalnych obszarów dyskryminacji.
2.	Organizacja wewnątrzszkolnego doskonalenia.	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacja szkoleniowych rad pedagogicznych, np. z zakresu efektywnych metod uczenia się „Mnemo-technika”, Negocjacje i mediacje”. • Uzyskanie wiedzy na temat norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.
3.	Doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania niebezpiecznych środków i substancji.	<ul style="list-style-type: none"> • Umożliwienie konsultacji z pedagogiem i psychologiem szkolnym w zakresie psychoedukacji dotyczącej problematyki uzależnień.
	Propagowanie metod prewencji krzywdzenia dzieci.	<ul style="list-style-type: none"> • Wdrażanie „Standardów Ochrony Małoletnich” opracowanych przez szkołę.
4.	Propagowanie literatury na temat profilaktyki w szkole.	<ul style="list-style-type: none"> • Udostępnianie materiałów szkoleniowych. • Gromadzenie literatury na temat szkolnej profilaktyki.

XI. Ewaluacja programu

Przebieg pracy wychowawczo-profilaktycznej i jej efekty poddawane są systematycznej obserwacji i ocenie. Informacje zwrotne pochodzące od uczniów, rodziców i nauczycieli służą doskonaleniu pracy i wyciąganiu wniosków na przyszłość. Najlepszych efektów można spodziewać się, gdy ewaluacji dokonuje się na podstawie obserwacji procesu wychowania.

Sposoby i środki ewaluacji:

- obserwacja i analiza zachowań uczniów,
- obserwacja postępów w nauce,
- frekwencja na zajęciach dydaktycznych,
- udział w konkursach.

Narzędzia ewaluacji:

- ankiety dla uczniów, rodziców i pracowników szkoły,
- obserwacja zachowania uczniów,
- analiza dokumentacji szkolnej pedagoga, psychologa, pedagoga specjalnego, terapeuty pedagogicznego, logopedy i innych nauczycieli,
- analiza dokumentacji wychowawców,
- analiza sukcesów i osiągnięć uczniów,
- rozmowy indywidualne z rodzicami, uczniami i pracownikami szkoły,
- wytwory uczniów,
- analiza sprawozdań higienistki szkolnej dotyczących stanu zdrowia i wypadkowości uczniów.

Działania ewaluacyjne będą polegały na:

- zidentyfikowaniu celu ewaluacji i sformułowaniu pytań ewaluacyjnych ukierunkowanych na jego osiągnięcie,
- opracowaniu planu i strategii dokonania ewaluacji,
- zaplanowaniu sposobu opracowania wyników ewaluacji i ich udostępnieniu społeczności szkolnej.

Ewaluacji programu wychowawczo-dydaktycznego, dokona powołany przez dyrektora szkoły zespół ds. ewaluacji programu oceniając rezultaty i efektywność prowadzonych działań. O wnioskach z prowadzonej ewaluacji poinformowana zostanie rada pedagogiczna na zebraniu kończącym rok szkolny.

Małgorzata Szlachetka-Szucha
Sybilka Niewiarowska